

JALMARI FINNE

KILJUSEN
HERRASVÄKI
PARTIOLAISINA

O T A V A

KILJUSEN HERRASVÄKI
PARTIOLAISINA

JALMARI FINNE

KILJUSEN HERRASVÄKI
PARTIOLAISINA

KUVITTANUT R. RINDELL

VIIDES PAINOS

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

näköispainos ntamo 2013
ISBN 978-952-215-397-5

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

www.ntamo.net

Yhteistyössä

**KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVAN LAAKAPAINO
HELSINKI 1952**

Kiljuset päättävät ruveta partiolaisiksi ja auttaa kaikkia ihmisiä.

— Ole valmis! Sehän on partiolaisten tunnuslausel sanoi isä Kiljunen. — Se sopii aivan erinomaisesti meillekin, sillä mehän olemme aina valmiita mihin hyvänsä. Meidän täytyy perustaa aivan oma erikoinen partiojoukkomme ja näyttää ihmisille, mitä syntyy, kun ollaan oikein valmiita, niinkuin me olemme!

Kiljusilla oli tapana aina vastata myöntävästi kaikkeen, mitä joku heistä sanoi. Hehän olivat aina yhtä mieltä kaikista asioista. Ja kun isä Kiljunen huusi sellaisella äänellä, kuin ainoastaan Kiljunen voi huutaa: Ole valmis! niin hurrasivat kaikki perheen jäsenet, ja naapureissa heräsi aavistus siitä, että jotain jännittävää, oloja mullistavaa, koko maalle vaarallista oli tulossa. Ja jos maan hallitus olisi tiennyt, että Kiljuset aikoivat liittyä partioliikkeeseen, niin se olisi kieltänyt koko partioimisen maassa.

Mutta vielä ei kukaan aavistanut mitään, eivät edes Kiljusetkaan, he vain hurrasivat, isä, äiti Kiljunen, Mökö ja Luru sekä heidän sisarensa Plättä. Plättä oli kolmivuotias ja jo puhuikin, vaikka hiukan sekavasti, niinkuin pienet lapset yleensä, mutta huutaa hän osasi, sillä olihan hän Kiljunen. Sanotaan, että maailman kimeimmät äänet ovat porsaan ja pikkulapsen, mutta mistään maailmasta ei voisi löytää niin kimeä-äänistä porsasta, että se olisi vienyt voiton Plätästä. Poikien koira Pulla, joka jo oli tullut vanhaksi ja

hiukan kankeaksi, päästi iloisen haukunnan, sillä Kiljusten hurratessa se tiesi kohta tapahtuvan jotain merkillistä.

— Partiolaisten ensimmäinen velvollisuus on auttaa toisia ihmisiä, sanoi isä Kiljunen. — Meidän täytyy mennä auttamaan ihmisiä!

Ja tämän päätöksen tehtyään he lähtivät liikkeelle löytääkseen jonkun, jota auttaisivat. He asuivat maalla, ja siellä aina on tilaisuutta auttaa toisia ihmisiä. Oli kevät ja ihmiset täydessä maalaisten touhussa. Kun Kiljuset olivat kulkeneet parittain maantietä pitkin, edellä isä ja äiti Kiljunen, sitten Mökö ja Luru ja heidän takanaan Plättä ja Pulla rinnatusten, he näkivät pellolla naisen, joka istahti äkkiä kyyrylleen.

— Tuolla on nainen, joka on sairas ja on pudonnut istualleen, sanoi äiti Kiljunen.

— Ole valmis auttamaan! sanoi isä.

Hän viittasi pojille juhlallisesti kuin kenraali. Heti ryntäsivät pojat pellolle vanhan vaimon luo ja nostivat hänet hartioista seisoalleen. Vaimo ei sanonut mitään, hän vain seiso i hmetellen. Pojat palasivat maantielle, ja isä taputti heitä olalle. Herrasväki lähti astelemaan eteenpäin. Isä kääntyi katsomaan taakseen ja huusi:

— Nyt tuo vaimo on taas pudonnut istualleen!

Pojat ryntäsivät auttamisen vimmassa vaimon luo ja nostivat hänet taas seisoalleen. Kun he palasivat vanhempiensa luo, sanoi isä Kiljunen:

— Kyllä me olemme jaloja ihmisiä, me emme jätä koskaan mitään kesken.

Eivätkä he jättäneetkään, sillä kun vaimo taas vähän ajan päästä meni kyyrylleen, ryntäsivät isä ja äiti Kiljunenkin poikien keralla hänen luokseen, ja nyt he eivät tyytyneet siihen, että olisivat nostaneet hänet seisoalleen, vaan toivat hänet maantielle. Täällä isä Kiljunen sanoi:

— Me emme ole tahtoneet jättää teitä heikkona sinne

yksinänne, vaan viemme teidät kotiinne, koska ette jaksa seisoa jaloillanne.

Vaimo katsoi ihmeissään Kiljusiin ja sanoi:

— En minä ole heikko.

— Mutta tähän ette pysy pystyssäkään, sanoi äiti Kiljunen.

— Kyllä minä pystyssä pysyn, vastasi vaimo.

— Mutta tähän putoatte aina istuallenne, sanoi isä Kiljunen.

— En kai minä seisollani voi nauriintaimia istuttaa, sanoi vaimo.

Ja silloin Kiljuset huomasivat, että he olivat aivan tarpeettomasti olleet vaimoa nostamassa pystyyn ja tuomassa maantielle.

— Me autamme, sanoi silloin isä Kiljunen. — Me olemme nyt partiolaisia, ja meidän velvollisuutemme on olla valmiita auttamaan toisia ihmisiä.

Ja kylläpä oli merkillistä taimien istuttaminen! Äiti Kiljunen keksi aivan uuden tavan. Hän riisui kengät jalastaan, ja sitten hän alkoi, nostettuaan hameensa polviin asti, hyppiä pitkin sarkaa lyhyin askelin ja varpaat alaspäin. Hän muistutti kovasti tanssijatarta tässä hommassaan. Ja kaikkiin kohtiin, mihin hänen jalkansa olivat jättäneet reiän multa, istuttivat pojat taimia. Mökö ja Luru hyppeivät saran kummallakin puolella harakkaa ja pistivät äidin jalan jättämiin reikiin taimia, joita isä Kiljunen heille antoi. Plättä ryömi pitkin sarkaa ja taputteli mullan lujaan juurien ympärille. Ja herrasväki meni eteenpäin niin että hurisi, äiti sipsutti keveästi, pojat hyppeivät nopeasti, isä touhusi kovasti, Plättä myllersi maassa, ja Pulla kulki jäljessä ja haukkui. Eihän tuo vanha vaimo koskaan ollut tällä tavalla ennen nähnyt nauriin taimia istutettavan, mutta sen hän tunnusti, että nopeasti työ sujui.

Kun kaikki taimet oli istutettu, huomasivat Kiljuset

olevansa kovin likaisia, ja arvaahan sen, että he olivat likaisia. Äiti oli mullassa aivan polvia myöten, pojat olivat aivan törkyisiä, varsinkin heidän kätensä, ja kaikkein surkeimmassa kunnossa oli Plättä, joka ei ollut itseään vähääkään säästänyt.

— Partiolaisten pitää pysyä aina puhtaina, sanoi isä Kiljunen. — Nyt järven rantaan peseytymään.

Ja kuuntelematta vanhan vaimon kiitoksia he lähtivät juoksemaan rantaa kohden.

Kun he olivat uineet ja jälleen nousseet rannalle, haisteli isä Kiljunen itseään ja sanoi:

— Minä en haise oikein hyvältä. Siellä pellolla oli liian paljon lantaa, eikä sellainen lähde paljaassa kylmässä vedessä. Siihen tarvitaan saunaa.

Hän haisteli omaisiaan ja sanoi:

— Teissä ei ole yhtään samanlainen haju, ei teidän tarvitse tulla.

Naapuritalossa oli sauna lämpiämässä. Sinne meni isä Kiljunen.

— Isä tervaa ensin ruumiinsa, sanoi Mökö, — niin tulee oikein puhtaaksi, ja siitä tulee erinomainen hajukin.

— Minä en tahdo tulla sellaiseksi kummitukseksi kuin te olitte erään saunamatkan jälkeen, vastasi isä.

— Ei se jää kiinni ruumiiseen, jos ensin on lauteilla siihen asti, että ruumis on lämminnyt, sanoi talon isäntä, jonka saunaan isä Kiljunen aikoi mennä. — Terva pitää myös ensin kuumentaa. Kun sen tekee, niin lähtee se aivan heti saippuan avulla ruumiista.

Isä Kiljunen kiitti ja lupasi seurata isännän neuvoa. Kun pojat sen kuulivat, päättivät he tuottaa isälleen erikoisen ilon. Kas, heillä oli aina omat ajatuksensa siitä, mikä on hauskaa. He noutivat salaviihkaa säkillisen akanoita, kiipesivät saunan ylisille, ja juuri, kun isä Kiljunen, tervattuaan ruumiinsa, istui lauteilla kaikessa rauhassa, avasivat pojat

lauteitten kohdalla olevan ylisille vievän luukun ja kaatoivat koko säkillisen akanoita isä Kiljusen päälle.

Kylläpä oli isä Kiljunen merkillisen näköinen, hän oli aivan kuin suuri sota-ajan leipä, niin kaunainen ja niin kärkeä. Hän kiljaisi aivan hirmustuneena. Hän huusi Mököä ja Lurua, sillä tunsihan hän varsin hyvin poikansa ja tiesi, ettei kukaan muu voinut olla näin kekseliäs. Pojat pysyivät tietysti visusti piilossa. Isä koetti hieroa akanoita pois, mutta ne tarttuivat yhä lujempaan hänen tervaiseen ruumiiseensa. Viimein hän lähti etsimään apua.

— Voi, voi, mitä isälle on tapahtunut, sanoivat pojat viattoman näköisinä.

— Kyllä kai te sen tiedätte, senkin vintiötl! sanoi isä. — Mutta tulkaahan ensin minua puhdistamaan, kyllä sitten annan teille selkään.

— Ehkä isä tietää, miten partiolaiset tällaisissa tapauksissa menettelevät? kysyi Mökö.

— Sitä minä en tiedä, mutta koetanpahan kaikki keinot ja ilmoitan sitten maailmalle, sanoi isä.

Ja hän keksi todellakin aivan erinomaisen keinon. Hän meni järven rantaan, ja siellä saivat Mökö ja Luru haudata hänet kaulaa myöten hiekkaan.

— Terva ja akanat tarttuvat hiekkaan, ja hiekka tarttuu ruumiiseen, josta se sitten suurina kokkareina irtaantuu, sanoi isä.

Hän oli syvällä hiekassa ja odotti. Pulla oli kuullut poikien äänen ja tuli lähemmäksi katsomaan. Kylläpä se hirmustui nähdessään ihmisen pään pistävän esiin hiekasta. Ei Pulla vielä koskaan ennen ollut nähnyt puhuvaa päätä, jolla ei ollut muuta ruumista. Se ryntäsi täyttä laukkaa isä Kiljusta kohden ja tarrasi hänen nenäänsä kiinni. Kaikeksi onneksi oli isä Kiljusella lyhyt nenä, muuten olisi Pulla purrut sen poikki. Isä nimittäin ei voinut millään tavalla itseään puolustaa, kun kädetkin olivat hiekan alla. Luru veti

S U O M E N K A N S A N O M A T

K I L J U S E T

Jalmari Finnen Kiljus-kirjat ovat vuosikymmeniä olleet Suomen kansan lempilapsia, ja vaikka ensimmäisen kirjan ilmestymisestä on kulunut jo yli neljäkymmentä vuotta, tuntuu lukijasta siltä kuin kuuluisa perhe ikinuorena eläisi keskuudessamme jossakin. Finne on tavoittanut juuri sen otteen, joka vie lapset — ja useimmat aikuisetkin — mukanaan. Kiljusen isoääninen ja kovaonninen herrasväki, isä ja äiti Kiljunen, pojat Mökö ja Luru, pikkusisar Plättä sekä villakoira Pulla seikkailevat niin hassunkurisen riemukkaasti, että lukija muistaa heidät vielä harmaapäänä vanhuksenakin.

Tässä koko sarja ja teosten 1. painoksen ilmestymisvuosi:

Kiljusen herrasväki. 1914. 9. painos. 88. sivua. Kuvittanut R. Rindell.

Kiljusen herrasväen uudet seikkailut. 1916. 9. painos. 69 sivua. Kuvittanut R. Rindell.

Kiljusen herrasväki satumaassa. 1916. 4. painos. 80 sivua. Kuvittanut R. Koivu.

Kiljusen Plättä. 1917. 6. painos. 69 sivua. Kuvittanut R. Rindell.

Kiljusen herrasväki partiolaisina. 1918. 5. painos. 84 sivua. Kuvittanut R. Rindell.

Luru Kiljunen ja hänen Hömppänsä. 1919. 4. painos. 67 sivua. Kuvittanut R. Rindell.

Kiljusten vallankumous. 1921. 4. painos. 54 sivua. Kuvittanut R. Koivu.

Kiljuset palaavat. 1925. 4. painos. 71 sivua. Kuvittanut R. Koivu.

O T A V A

NÄKÖISPAINOS NTAMO 2013

9 789522 153975 >

WWW.NTAMO.NET